

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ оновлений

ПРО ЛЕГКО І ДОСТУПНО

Із урахуванням змін внесених Законом України від 30 червня 2023 року № 3219-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану»

ХТО ЗАСТОСОВУЄ РРО ?

За загальним правилом, суб'єкти господарювання, незалежно від організаційно правової форми, які здійснюють розрахунки в готівковій та/або в безготівковій формі у сфері торгівлі громадського харчування та послуг

- * ЗУ від 06.07.1995 № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – ЗУ № 265)

Крім умов та форм
наведених у НПА:

РРО, ПРРО та РК

не застосовуються

(ст. 9 ЗУ № 265)

РРО та ПРРО

не застосовуються

з обов'язковим використанням РК

(Постанова КМУ від 23.08.2000 № 1336)

- * РРО – реєстратор розрахункових операцій
- ПРРО – програмний реєстратор розрахункових операцій
- РК – розрахункова книга
- НПА – нормативно-правовий акт

Особливості зазначення форм розрахунків та їх видів

На сьогодні існує лише 2 форми розрахунків
ГОТІВКОВА та БЕЗГОТІВКОВА

У свою чергу БЕЗГОТІВКОВА форма розрахунків не передбачає приймання готівкових коштів (купюр та монет), що є фундаментальною ознакою готівкової форми

У свою чергу, та як правило притаманні обом формам розрахунків, може бути, зокрема, продаж товарів:

- у кредит
- на умовах після плати
- з відстроченням чи розстрочення платежів
- та інші види розрахунку, які більш якісно характеризують правовідносини, що склались між покупцем та продавцем.

ХТО НЕ ЗАСТОСОВУЄ РРО

РРО, ПРРО та РК не застосовуються

ст. 9 ЗУ № 265

1. при здійсненні торгівлі продукцією власного виробництва підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, крім підприємств торгівлі та громадського харчування, у разі проведення розрахунків у касах цих підприємств, установ і організацій з оформленням прибуткових і видаткових касових ордерів та видачою відповідних квитанцій, підписаних уповноваженою особою відповідного суб'єкта господарювання

2. при виконанні банківських операцій, крім: операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, якщо такі операції виконуються не в касах банків; операцій комерційних агентів банків та небанківських надавачів платіжних послуг та їх комерційних агентів з приймання готівки для виконання платіжних операцій з використанням програмно-технічних комплексів самообслуговування, крім програмно-технічних комплексів самообслуговування, що дають користувачеві змогу здійснювати виключно операції з отримання коштів.

3. при продажу проїзних і перевізних документів на залізничному (крім приміського) та авіаційному транспорті з оформленням розрахункових і звітних документів та на автомобільному транспорті

4. при продажу товарів (наданні послуг) платниками єдиного податку (фізичними особами - підприємцями), які не застосовують РРО та/або ПРРО відповідно до ПКУ

5. при здійсненні фізичними особами торгівлі продуктовими або промисловими товарами (крім технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння...) за готівкові кошти на ринках

6. при продажу води, молока, квасу, олії та живої риби з автоцистерн, цистерн, бочок та бідонів; страв та безалкогольних напоїв у їдальнях і буфетах загальноосвітніх навчальних закладів і професійно-технічних навчальних закладів під час навчального процесу

7. при продажу у кіосках, з лотків та розносок газет, журналів та інших видань, листівок, конвертів, знаків поштової оплати, якщо питома вага такої продукції становить понад 50 відсотків загального товарообігу за відсутності продажу підкацизних товарів та технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, лікарських засобів, виробів медичного призначення, а також при продажу жетонів та проїзних квитків у касах метрополітену

8. якщо в місці отримання товарів (надання послуг) операції з розрахунків у готівковій формі не здійснюються (склади, місця зберігання товарів, оптова торгівля тощо)

9. при здійсненні розрахунків за послуги у разі проведення таких розрахунків виключно за допомогою банківських систем дистанційного обслуговування та/або сервісів переказу коштів

МОДУЛЬ 1.3

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ХТО НЕ ЗАСТОСОВУЄ РРО

РРО та ПРРО не застосовуються з обов'язковим використанням РК

Постанова КМУ № 1336
та відповідно ПКУ

1. Роздрібна торгівля на території села та селища товарами (крім підакцизних товарів), що здійснюється ФОП, які сплачують єдиний податок

2. Роздрібна торгівля через засоби пересувної торговельної мережі (автомагазини, авторозвозки, автоцистерни, цистерни, бочки, бідони, низькотемпературні лотки-прилавки, візки, розноски, лотки, столики), що розташовані за межами стаціонарних приміщень.

3. Роздрібна торгівля на ринках, ярмарках (за винятком розташованих на їх території магазинів, кіосків, палаток, павільйонів, приміщень контейнерного типу)

4. Роздрібна торгівля та громадське харчування на території села, селища що здійснюється підприємствами споживчої кооперації, а також с/г товаровиробниками, які використовують продукцію власного виробництва.

22. Надання послуг:

з видачі дозволів на право);

з газопостачання, водопостачання, водовідведення і теплопостачання в селах, селищах за умови проведення розрахунків вдома у споживача

5. Продаж страв та безалкогольних напоїв у буфетах вищих навчальних закладів, у їдальнях і буфетах підприємств УТОС та УТОГ

6. Роздрібна торгівля, громадське харчування, побутове обслуговування на території закритих військових гарнізонів і містечок, а також в/ч, розташованих у межах сіл, селищ.

7. Роздрібна торгівля медичними і фармацевтичними товарами, надання медичних і ветеринарних послуг на території села, селища.

8. Продаж товарів (за переліком, встановленим КМУ за поданням Мінінфраструктури) і надання послуг поштовими відділеннями та пунктами зв'язку в селах, селищах.

9. Надання медичних послуг виїзними бригадами та медичне обслуговування вдома у замовника

10. Продаж газет, журналів, конвертів, листівок, знаків оплати поштових послуг, іншої друкованої продукції на підприємствах поштового зв'язку, якщо питома вага такої продукції становить понад 50% загального товарообороту за відсутності продажу підакцизних товарів

11. Продаж талонів, квитанцій, квитків з нанесеними друкарським способом серією, номером, номінальною вартістю в кіосках та салонах транспортних засобів для проїзду в електротранспорті, на морських і річкових суднах

12. Надання побутових послуг на території села, селища (згідно переліку)

13. Надання послуг бібліотеками

14. Продаж булочних, кондитерських і порційних з розноснок та ручних візків у театральньо-видовищних та спортивних закладах.

15. Продаж предметів релігійно-обрядової атрибутики та надання обрядових послуг релігійними організаціями.

16. Продаж товарів з розноснок і ручних візків, надання послуг у салонах на залізничному, морському, річковому та повітряному транспорті за переліком, встановленим КМУ за поданням Мінінфраструктури

17. Роздрібна торгівля насінням у кіосках на території сіл, селищ та селищ міського типу

18. Приймання від населення вторинної сировини та металобрухту

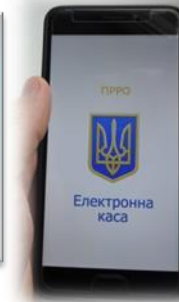
19. Надання ритуальних послуг за умови проведення розрахунків вдома у замовника

20. Діяльність на території сіл, селищ і селищ міського типу, яким згідно із ЗУ "Про статус гірських населених пунктів в Україні" надано статус гірських

21. Приймання від населення та реалізація через бджільницькі торговельно-заготівельні пункти продуктів бджільництва, обладнання та інвентарю для пасічників.

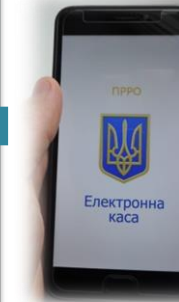
ХТО ЗАСТОСОВУЄ РРО?

ФОП 1 група

НІ

Суб'єкти господарювання
(юридичні особи та ФОП) на
зальній системі оподаткування
та на спрощеній системі
оподаткування 2 – 4 групи
єдиного податку

ТАК

ЯК ПРОВОДЯТЬСЯ РОЗРАХУНКИ?

**РРО застосовується
при розрахунках:**

ГОТІВКОЮ

**Через платіжний термінал із
застосуванням ЕПЗ**

**Через ПТКС не банківської
установи (готівка та ЕПЗ)**

**У дистанційній торгівлі з
використанням реквізитів ЕПЗ
продавця, у тому числі
розрахунки здійснені з використанням
Інтернет еквайрингу.**

**РРО не застосовується
при розрахунках:**

**Перерахування коштів з поточного рахунку
покупця на поточний рахунок продавця (в тому
числі, між суб'єктами господарювання)**

**Перерахування коштів через касу банку
та/або ПТКС установи банку**

**У дистанційній торгівлі з використанням
реквізитів поточного рахунку продавця у
випадку використання такого способу
оплати самим покупцем.**

СГ – суб'єкт господарювання;

ЕПЗ – електронний платіжний засіб;

*ПТКС – програмно-технічний комплекс
самообслуговування;*

*Реквізити ЕПЗ – номер платіжної картки продавця,
іншого платіжного засобу*

МОДУЛЬ 3.1

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Розрахунки за допомогою QR-кодів

ПРО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ

якщо у QR-кодi закодовано реквізити електронного платіжного засобу суб'єкта господарювання - продавця товарів

ПРО НЕ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ

якщо у QR-кодi закодовано реквізити поточного рахунку суб'єкта господарювання - продавця товарів

ТОРГІВЛЯ ЧЕРЕЗ ІНТЕРНЕТ

Продавець завжди буде отримувати надходження в безготівковій формі, незалежно від форми оплати, яку обрав покупець, у випадку продажу товарів в мережі Інтернет та використання фінансових посередників з отримання торгівельної виручки

СПОСОБИ ДОСТАВКИ:

Власна доставка
Доставка поштовою службою
Доставка кур'єрською службою
Доставка товарів із
використанням послуг
експедиторів

ВИДИ ОПЛАТИ:

Попередня оплата
Післяплата
Оплата в кредит
Відстрочення платежу
Розстрочення платежу
Тощо

(види розрахунків, які більш якісно характеризують правовідносини, що склались між покупцем та продавцем)

МОДУЛЬ 4.1

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ДОСТАВКА ТОВАРУ З ОПЛАТОЮ У ВІДДІЛЕННІ ОПЕРАТОРА ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Покупець

Замовлення товару «А» на сайті суб'єкта електронної комерції (продавця)

1

Online Shopping

Інтернет магазин

2 Продавець передає товар «А» оператору поштового зв'язку

Оператор поштового зв'язку

3

Оператор поштового зв'язку приймає післяплату за товар, видає чек та видає товар «А», або вручає товар з чеком від продавця у випадку попередньої оплати або продажу товару в кредит

Оператор поштового зв'язку перераховує кошти за товар «А» зі свого рахунку на рахунок продавця (у випадку приймання оплати за поштове відправлення)

4

Суб'єкт електронної комерції – суб'єкт господарювання будь-якої організаційно правової форми, що реалізує товари, виконує роботи, надає послуги з використанням інформаційно-комунікаційних систем, або особа, яка придбаває, замовляє, використовує зазначені товари, роботи, послуги шляхом вчинення електронного правочину.

МОДУЛЬ 4.2

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ДОСТАВКА ТОВАРУ СЛУЖБОЮ ДОСТАВКИ ПРОДАВЦЯ З ОПЛАТОЮ НА САЙТІ ПРОДАВЦЯ ЗА РЕКВІЗИТАМИ ЕПЗ

Покупець

Замовлення товару «А» на сайті суб'єкта електронної комерції (продавця) та оплата за реквізитами ЕПЗ

1

**Online
Shopping**

Інтернет магазин

**Кур'єр
продавця
(працівник
служби
доставки)**

3 Кур'єр передає чек РРО/ПРРО та товар «А» покупцю

2

Продавець проводить розрахунки через РРО/ПРРО та передає чек разом з товаром «А» кур'єру

Примітка: статус служби доставки визначається виключно на підставі договору про надання послуг та підтверджується обсягом обов'язків відповідно до таких договорів

МОДУЛЬ 4.3

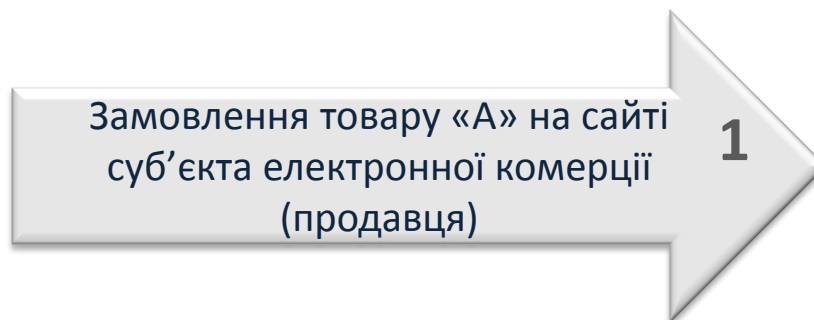

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Доставка товару власною службою доставки продавця (оплата готівкою)

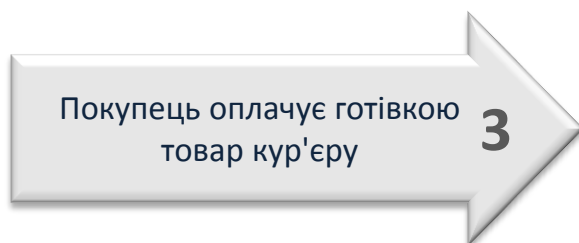

Покупець

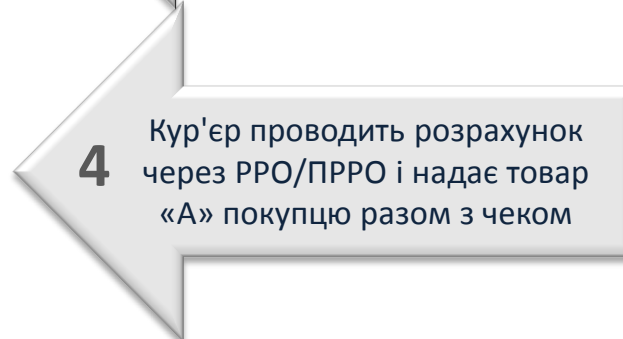
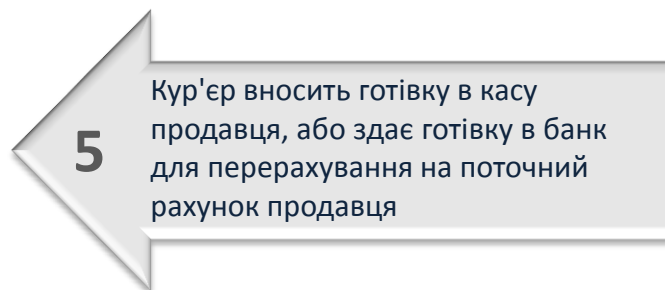
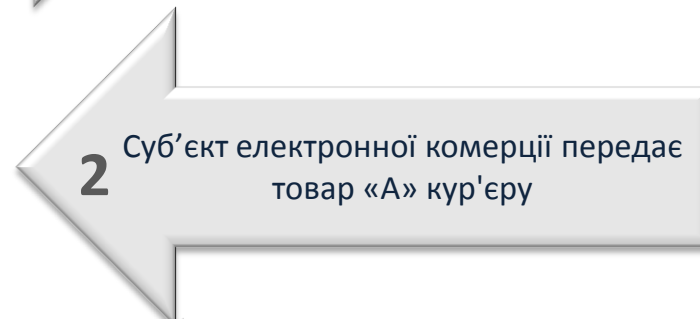

Online Shopping

Інтернет магазин

**Кур'єр
продавця
(працівник
служби
доставки)**

Примітка: статус служби доставки визначається виключно на підставі договору про надання послуг та підтверджується обсягом обов'язків відповідно до таких договорів

МОДУЛЬ 4.4

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ОПЛАТА ТОВАРУ ГОТІВКОЮ З ДОСТАВКОЮ СТОРОННЬОЮ СЛУЖБОЮ ДОСТАВКИ

Покупець

Замовлення товару на сайті суб'єкта електронної комерції (продавця)

1

Online Shopping

Інтернет магазин

2
Продавець передає товар кур'єру служби доставки за попереднім повідомленням покупця про орієнтовний час і місце доставки

3
Виключно кур'єр передає товар покупцю, проводить розрахунок та видає чек РРО/ПРРО, або надсилає його покупцю

**Кур'єр
(працівник
служби
доставки)**

4
Служба доставки перераховує вартість оплаченого товару з свого рахунку на рахунок продавця. Застосування РРО/ПРРО для продавця товару не є обов'язковим

Примітка: статус служби доставки визначається виключно на підставі договору про надання послуг та підтверджується обсягом обов'язків відповідно до таких договорів

МОДУЛЬ 4.5

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Безготівкова оплата з рахунку покупця на рахунок продавця

Покупець

Замовлення товару «А» на сайті суб'єкта електронної комерції (продавця) та повна оплата товару покупцем за реквізитами поточного рахунку продавця **1**

Online Shopping

Інтернет магазин

2 Продавець передає товар «А» будь-якій службі доставки для доставки покупцю або передає товар покупцю самостійно

РРО не обов'язковий

Примітка: статус служби доставки визначається виключно на підставі договору про надання послуг та підтверджується обсягом обов'язків відповідно до таких договорів

МОДУЛЬ 4.6

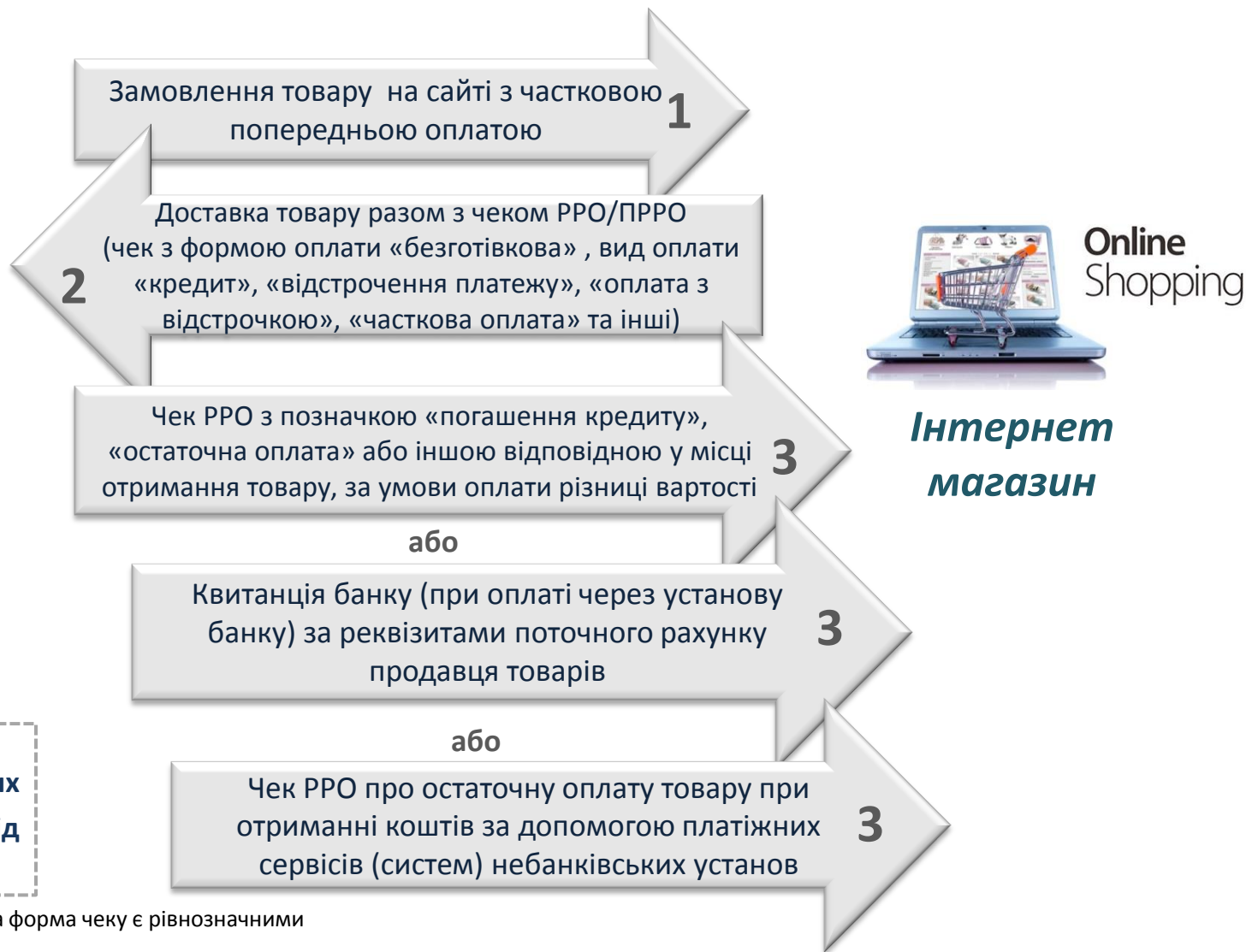

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Доставка за адресою, визначеною покупцем часткова оплата (кредит/відстрочення платежу)

Покупець

! Кількість розрахункових документів залежить від кількості оплат

Примітка: паперова та електронна форма чеку є рівнозначними

МОДУЛЬ 4.7

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Оплата інтернет-послуг без фізичного контакту продавця та покупця

(комунальні послуги, кабельне телебачення, послуги доступу до інтернет-контенту та/або інфо-продуктів, тощо)

Покупець

Замовлення послуг на сайті за умови
безготівкової форми оплати **1**

Оплата послуг у безготівковій формі **2**

.....
3 Надання послуги

**Online
Shopping**

Інтернет послуги

РРО не обов'язковий

МОДУЛЬ 4.8

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

ДОСТАВКА ТОВАРУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОСЛУГ СЛУЖБИ ДОСТАВКИ, ЯКА НЕ Є УЧАСНИКОМ ВІДНОСИН КУПІВЛІ - ПРОДАЖУ

Покупець

*У випадку повної оплати за реквізитами
поточного рахунку продавця*

Продавець передає вже оплачений товар
експедитору, для доставки за адресою, яка
була повідомлена покупцю

1

2 Експедитор віддає товар покупцю за
вказаною адресою

*Замовлення товару «А» на сайті
суб'єкта електронної комерції (продавця)*

*Послуги
експедитора
оплачуються
відповідно
окремого
договору, який
не має
відношення до
купівлі –
продажу
товарів*

Інтернет магазин

*У всіх інших випадках застосування
РРО/ПРРО є обов'язковим*

Продавець передає експедитору товар для
доставки покупцю і зобов'язаний
забезпечити отримання чеку РРО/ПРРО,
сформованого із зазначенням виду оплати,
який найбільш якісно характеризує договірні
відносини між продавцем і покупцем, до або
в момент отримання товару покупцем

1

2

Місце та умови видачі товару покупцю
мають бути повідомлені йому продавцем у
момент заключення договору купівлі-
продажу

МОДУЛЬ 5

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Особливості відповідальності з 01.08.2023 року

За порушення вимог Закону № 265 до СГ, які здійснюють продаж підакцизних товарів, а також здійснюють діяльність з купівлі/продажу іноземної валюти, діяльність у сфері організації та проведення азартних ігор застосовуються штрафні (фінансові) санкції у таких розмірах:

100 відсотків вартості проданих товарів – за непроведення розрахунків через РРО;
150 відсотків вартості проданих товарів – за повторне непроведення розрахунків через РРО

двадцять неоподатковуваних мінімумів – у разі порушення встановленого порядку проведення розрахунків через каси підприємств, без оформлення прибуткових і видаткових касових ордерів

п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – невикористання, використання незареєстрованих КОРО та РК, порушує встановлений порядок їх використання або не зберігання протягом встановленого строку

100 % вартості товарів – продаж товарів, які не обліковані у встановленому порядку

тридцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – неподання до контролюючих органів звітності, пов'язаної із застосуванням РРО, РК та копій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків

тридцять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – якщо контрольну стрічку не надруковано або не створено в електронній формі на РРО або виявлено спотворення даних про проведені розрахункові операції

триста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян – без використання режиму програмування найменування кожного підакцизного товару

Примітка: з 01.10.2023 року зазначена відповідальність буде розповсюджуватись на всіх інших суб'єктів господарювання, з врахуванням особливостей зазначених у МОДУЛІ 5.1

Особливості відповідальності з 01.08.2023 року

За порушення вимог Закону № 265 до СГ, які здійснюють розрахунки за товари (послуги) застосовуються штрафні (фінансові) санкції у таких розмірах:

Суб'єкти господарювання звільняються від відповідальності за порушення вимог Закону № 265, вчинені ними у період з 01 січня 2022 року до 01 жовтня 2023 року, крім відповідальності за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при

- **продажу підакцизних товарів,**
- **здійснення діяльності з купівлі/продажу іноземної валюти,**
- **діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор**

з 01 серпня 2023 року по 31 липня 2025 року, але не пізніше ніж до дати припинення або скасування воєнного стану:

25 відсотків вартості проданих з порушенням, встановленим цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше;
50 відсотків вартості проданих з порушенням, встановленим цим пунктом, товарів (робіт, послуг) - за кожне наступне вчинене порушення.

Примітка: зазначене стосується ФОП єдинників без ПДВ та тих ФОП, які не реалізують підакцизних товарів, технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення та напівдорогоцінного каміння. Не стосується юридичних осіб.

з 01 жовтня 2023 року суб'єкти господарювання звільняються від відповідальності за вчинені ними порушення вимог Закону № 265 (крім порушень порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів), вчинені ними при продажу товарів, наданні послуг на:

тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, - по дату завершення тимчасової окупації відповідних територій;

територіях активних бойових дій, - по дату завершення бойових дій на відповідних територіях;

територіях можливих бойових дій, - по дату припинення можливості бойових дій на відповідних територіях.

МОДУЛЬ 6

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Відповідальність під час воєнного стану

Відповідно до загальних положень про відповідальність встановлених Податковим кодексом України та законодавством контроль за яким покладено на контролюючі органи, платники податків, які допустили порушення вимог податкового законодавства та законодавства контроль за яким покладено на контролюючі органи та мають належне цьому підтвердження звільняються від відповідальності у випадку вчинення таких порушень за обставин незалежних від їх волі.

Таким підтвердженням може слугувати сертифікат Торгово-промислової палати про настання форс-мажорних обставин.

Наголошуємо, що введення в Україні воєнного стану та обставини пов'язані з ним, самі по собі є форс-мажорними.

Особливості зазначення назв товарів (послуг)

Фізичні особи-підприємці, які є платниками єдиного податку та не зареєстровані платниками податку на додану вартість, при продажу товарів або наданні послуг мають право в розрахунковому документі зазначати назву товару (послуги) у вигляді, що відображає споживчі ознаки товару (послуги) та ідентифікує належність такого товару (послуги) до товарної групи чи послуги.

!!! Зазначене не поширюється на:

фізичних осіб-підприємців, які використовують спрощену систему оподаткування, при продажу підакцизних товарів, технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, лікарських засобів, виробів медичного призначення, ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння);

юридичних осіб - платників єдиного податку;

юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців на загальній системі оподаткування.

МОДУЛЬ 8

ДЕРЖАВНА
ПОДАТКОВА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Особливості продажу певних видів товару ФОП - платниками єдиного податку

Фізичні особи-підприємці, які є платниками єдиного податку, та які провадять діяльність з реалізації

- технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту,
- лікарських засобів
- виробів медичного призначення,
- ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння

зобов'язані вести облік таких товарів за формою затвердженою
наказом Міністерства фінансів України
від 03 вересня 2021 року N 496

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ РРО/ПРРО

